

Magyar tudóvész — román beavatkozás.

Elszényenli magát a toll, hahogy a címet leírja. Hát már a sok magyar politikai átkon kívül a legnagyobb magyar átkon: a tudóvész is csak román beavatkozás segíthet? Hát igazán a románnak kellett a mi szüzi szent magyar televényünkre lépni, hogy meglássa a borzadályt: „tudóvészesek, rühesek, sebesültek össze vannak zsufolva egy és ugyanazon helyiségben“?!

Amitől évtizedek óta még nem riadt, föl nem eszmélt, észbe nem kapott a magyar közgazgatás, az a román hadseregparancsnokság emberségét megrázta. Budapest rendőrségi kórházának fotográfiája ma már ott fekszik Versailles békebirái előtt. A magyar tudóvész világhírű lett, a magyar nemtörődomség, a magyar közöny, a magyar embertelenség, amely líhegő emberpáriákat középkori kegyetlenséggel zsufol össze rühesekkel, a világ bírának ítélőszéke előtt fetreng és mea culpát könyörög nem is a múlt, hanem — ami a legmegdöbbentőbb — a jelen bűnhődéséért.

De nehogy valamiképen kedve kerékedjék a budapesti román hadseregparancsnokságnak szétnézni a vidéken. Az Isten mentsen meg bennünket attól, hogy emberséges idegen szemek bekukkantsanak vidéki nagyvárosaink tudóvészesei közé és Versaillesbe jelentést tegyenek elrettenítő állapotainkról. Elég, ha mi tudjuk és persze, jó magyar bonhomiával összetett kezekkel nézzük, miképpen dől ki rendre a Duna—Tisza közének inkarnatus magyarsága, miként dobja oda a tősgyökeres Alföld szívelele: Szeged évente 300—400 fiát a tudóvész pusztulás karjai közé.

Hát még mindig nem nyílnak meg a „hivatalos“ fülek, hacsak a benszülött könyörög benszülött testvéreért? Hát szégyenszemre azt várjuk, hogy idegenek nyújtsanak segítő kezét vergődő tudóbetegeinknek, hogy azután ne csak politikai „éretlenség“ címén, hanem még a hontottatáknál is fellelhető emberszeretet híján pörére vetkőztetve, lesütött szemekkel álljunk az antant kulturigája előtt?!

Bűnösen, könnyelműen dobálóztunk eddig saját véreinkkel. Százazrek líhegését meg nem hallottuk, százazrek sirbaszállását, korapusztulását meg nem könnyeztük. A magyarság tartóoszlopai rendre kidőltek és amikor már a romokat kellene megmenteni, nem mi magyarok, hanem a románok állanak őrt pusztuló emberértékeink mellett.

Talán ebben a legeslegutolsó órában mégis csak öntudatra ébredhetnénk már?! Talán végre megállhatna egy pillanatra Szeged város fényesöltözött korzója és tekintetét a tudóvész nyomor tanyába mélyeszthetné?! Talán szép hölgyek és jó urak összefognának ebben a tizenharmadik órában és megteritenők a szegények asztalát, lefőrdőlnék a nyomor könnyeit, kinyitnók zsufolt lakások penészes ablakait, levegőt, életet vinnék vértelen ajkakba, amelyek hetek óta nem ízleltek egy korty tejet és tikkadlan kékreválva esdenek egy falat kenyér után?!

Ugy-e meghallgatják könyörgő szavam és életbe hívják „A Tudóvész ellen küzdő szegedi Ligát“! Ugy-e nem várják be, míg idegenek mentik meg itt is tudóbetegeinket, hanem a mindent átfogó Emberszeretet nevében lesznek kegyesek nekem levelben bejelenteni, hogy belépnek a Ligába.

Dr. Müller Vilmos.

A Délmagyarország telefonszámai: Szerkesztőség este 9 óráig 305, 9 óra után 16-34, kiadóhivatal 305.

HIREK

IFJUSÁG.

NAGYFALUSI JENŐNEK.

Ti vagytok az enyéme: fiatalság,
A dalomat én nektek dalolom.
Felétek fordítom reményem arcát,
Elétek lengetem a lobogóm.

A csúf, a rossz véneknek ellenében
Hozzatok pártol csüggedő hitem
S a hajnalló jövő piros ködében
A koszorúm mind hozzatok viszem.

Szeressetek fiúk, hű fiatalság
Engem, kinek tavasza elfagyott,
Ki holt kikelet betege vagyok!

Sírom fölött hadd hallok rajta rajtát,
Mely diadalra viszi lobogóm,
Melynek győzelmét itt fűnn álmodom!

JUHÁSZ GYULA.

Juhászlegényből méltóságos ur.

Burdea Szilárdot, Karánsebes volt képviselőjét letartóztatták. Évtizedeken át nagy szerepet vitt politikus került most fogságba. Burdea Szilárd Karánsebes környékén lakó parasztszülőktől származott és fiatal korában juhászbojtár volt. Később szolgának bekerült egyik karánsebesi üzletbe és rendkívül ügyességével, természetes eszével sikerült bejutnia a városházára irnoknak, majd később polgármestere lett Karánsebesnek. Husz esztendővel ezelőtt megválasztották országgyűlési képviselőnek s a magyar-román surlódásokat ügyesen tudta kihasználni a maga számára; a mindenkorai kormányoknál nagy befolyásra tett szert. Nyolc évvel ezelőtt udvari tanácsosnak nevezték ki és esztendőkönn keresztül Tisza István bizalmasai közé tartozott. 1915-ben Burdea Szilárdról kipattantották, hogy hunyadmegyei és krassószörénymegyei vállalatok számára hadiszállításokat eszközölt ki és ebből önmagának milliókat szerzett. Az esetet a képviselőházban is pertraktálták és Tisza István felszólította Burdeát, hogy mondjon le mandátumáról, amit a képviselő meg is tett. Természetesen tovább is folytatta a kijárást és bizalmasai előtt őszintén megmondta, hogy évi jövedelme megközelíti az egymillió koronát. A forradalom kitörése után hazament Karánsebesre és most letartóztatták.

A városkormányzó a politikai foglyokért. A francia városkormányzó, de Tournadre tábornok kedden elrendelte a szegedi börtönök és fogházak megvizsgálását. A városkormányzó tábornok ugyanis tudni kívánja, hogy a politikai foglyok miért vannak letartóztatva, hogy bánnak velük és esetleg kellett-e testi fenyítéket elszenvedniük. A vizsgálatban a városkormányzó-tábornok egyik kiküldöttjén kívül résztvesznek a főispáni hivatal, az államügyészség és a rendőrfőnökség, amely hivatalokat szintén a városkormányzó-tábornok jelölt ki, aki a vizsgálat eredményéről sürgős jelentést vár és aki bizonyos esetekben a döntés jogát magának tartotta fenn.

Szabad-e a társadalmi békéről előadást tartani a városházán. Megirtuk, hogy a szegedi Békeműhely fölkérte Pichler I. Gyulát, hogy tartson előadást a társadalmi béke megteremtéséről. Kedden délelőtt Várossy Gyula, Olejnyik József és Wimmer Fülöp a Békeműhely nevében megjelentek a polgármesternél. A küldöttség arra kérte a polgármestert, engedje

át vasárnapra a közgyűlési termet a Békeműhelynek, hogy Pichler megtarthassa előadását. A polgármester azt felelte, hogy nem érzi magát feljogosítottnak arra, hogy döntsön ebben a kérdésben. A tanács elé viszi az ügyet és a tanács fog határozni arról, hogy a Békeműhely megkaphatja-e a termet.

Elhalasztották a román választásokat. Román lapok szerint az erdélyi választásokat novemberig elhalasztották. Ezt azzal okolják meg, hogy komoly választásokról addig nem lehet beszélni, amíg Párisban véglegesen meg nem állapítják Románia határait. A választások összeírását azonban befejezték.

A Dugonics Társaság koszorúja. A Dugonics Társaság dr. Lázár György alapítványából hirdetett vers pályázatra a piarista gimnázium növendékei pályázhatnak. Az első díjat az idén ítéltek volna oda egy vers költőjének, akit a bíráló ötösbizottság egyhangulag érdemesnek ítél a jutalomra, amely ezúttal az irodalmi elismerés koszorúján kívül 600 korona. A fiatal poétának azonban hamar irigyei akadnak, akik tudni vélték, hogy a jutalmazott verset már előbb felolvasták zártkörű nyilvánosság előtt. A Dugonics Társaság igazgató-tanácsa erre két szavazat ellenében úgy határozott, hogy a jutalom díját, a 600 koronát nem adja ki az idén a pályaköszorús szerzőnek ezen alaki hiba folytán. Habent sua fata libelli. És a pályázatoknak is megvan a maguk sorsa, többnyire magyar sors. A kolozsvári pályázaton nem adták oda a jutalmat Katona József Bánk bánjának, valószínűleg szintén alaki hiba miatt. Az akadémiai Nádasdy-pályázaton egy ismeretlen bíráló nagyon elítélően nyilatkozott Arany János Buda haláláról. A Bánk bánt máig a legjobb magyar tragédiának tartják, a Buda halála pedig csakugyan a legszebb magyar epikai költemény. A Dugonics Társaság dr. Lázár György alapítvány pályázatának a jutalomtól elutott koszorús költőjének nevét most már hiába rejti a jelíges levél, irigyei elárulták, mi is kiírjuk tehát: Nagyfalusi Jenő, a piarista gimnázium kiváló tehetségtelű, nagy tudású és komoly törekvésű végzett tanulója, aki bizonyára gyarapítani fogja azt a dicsőséget, amelyet ennek a régi jó hírű intézetnek volt tanítványai: Herczeg Ferenc és Juhász Gyula szereztek. A koszorút pedig semmiféle érdekelttség és irigység el nem veheti Nagyfalusi Jenőtől, aki valódi költő, fiatal és szépmérenyű. A hatszáz korona is jól jött volna a szegény fiúnak, de hiába, a főmára úgy látszik jobban ügyelnek nálunk, mint a lényegre, amely ez esetben az: Nagyfalusi Jenő megérdemelte a jutalmat és ezen nem változtat semmiféle nagyképszerűség és kiesinyesség.

Névrománosítás. Aradról írják, hogy azok a románok, akik évekkal ezelőtt megmagyarosították a nevüket, most névrománosításért folyamodnak, még pedig tömegesen. A kérvényeket a nagyszéchenyi kormányzótanácsához küldik, amelynek belügyi osztályába tartozik a névrománosítás.

Aradon olcsó világ van. Az aradi ár-megállapító-bizottság szeptemberre a fehérkenyér árát a péknél 3 koronában, a barnakenyérét, kilónkít a péknél 2 koronában, tovább-

10 millió, azaz tíz millió kitűnő minőségű 2-es és 3-as számú szivarkahüvely érkezett a **MEDI SPECIAUTE** szivarkahüvely főraktárába Szeged, Jókai-utca 11. sz. (Telefon 15—20.) és azok, amíg a készlet tart, korlátlan mennyiségben kaphatók a legolcsóbb napiárak mellett. Ugy szintén valódi fekete Club, Abadie és Samum szivarkapapírok is.